

viSSzaadatni rendelte.¹⁾ Hatschi Bazil bizonyára maga is csodálkozott rajta, hogy olyan viaszt visz magával, a mely 19 mázsa vizet szívott magába!

Dr. Takáts Sándor.

A temesi kereskedelmi társaság útlevele 1724-ből. Minő arányban űzte e társulat a kereskedést, s mily árukat szállított külföldre, arra nézve kellő felvilágosítást adhat III. Károly királynak a temesi kereskedelmi társulat részére 1724 október 20-án kiállított szabad útlevele. E szerint a király megengedi, hogy a szokásos három perczent lefizetése mellett a társulat próbaképpen 2000 mázsa viaszt, 1000 mázsa dohányt, 11000 mázsa gabnát, 4000 akó bort, 2000 akó pálinkát, 1000 mázsa viza ikrát (kaviárt) szállíthat az adriai kikötőkbe, illetve e kikötőkből a külföldre. Az útlevél kimondja, hogy a viaszt, dohányt és a viza ikrát a társulatnak nem szabad Magyarországon vásárolnia, hanem a temesi Bánságban, Erdélyben, Oláhországban vagy Szerbiában! A bort, pálinkát és gabnát Magyarországon esetleg az örökös tartományokban veheti. Ezt az útlevelet 1724 nov. 15-én — úgy látszik e társulat nevében — Mercey gróf köszönte meg. Érdekes levelében elmondja, hogy a temesi kereskedelmi társaságnak az a célja, hogy a Bánát fölös termékeit kivigye, és pénzt hozzon e földre! Épp ezért nem méltányos, hogy a temesi kereskedelmi társaságot ugyanazokkal a terhekkel sújtják, mint a külföldi török kereskedőket. A törökök ugyanis semmit sem fizetnek készpénzzel, hanem árukat hoznak be, s tőlünk is árucikkét visznek ki. Így azután nagy haszonnal kereskednek, s megrontják a temesi kereskedelmi társaságot, melynek terhei nem is három, hanem 7¹/₂ százalékra rugnak.

(Köz. pénz. levélt. Hungr. 1724.)

Dr. Takáts Sándor.

1) K. p. levélt. Hung. 1747. nov.